

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWOWE ZASADY ŻYWIENIA

1.1. Równowaga energetyczna i białkowa – Jens Kondrup, <i>Urszula Skowrońska</i>	1
1.2. Skład ciała i jego pomiary – Klaas R. Westerterp, <i>Urszula Skowrońska</i>	6
1.3. Rozpoznawanie niedożywienia – badania przesiewowe i ocena pogłębiona – Karin Barendregt, Peter B. Soeters, Simon P. Allison, Jens Kondrup, <i>Urszula Skowrońska</i>	11
1.4. Wpływ niedożywienia na funkcje fizjologiczne – Karin Barendregt, Peter B. Soeters, Simon P. Allison, <i>Urszula Skowrońska</i>	19
1.5. Przekarmianie – konsekwencje czynnościowe i kliniczne – Štěpán Svačina, <i>Urszula Skowrońska</i>	21
1.6. Epidemiologia zaburzeń odżywienia – Rémy Meier, Rebecca J. Stratton, <i>Urszula Skowrońska</i>	31
1.7. Zapotrzebowanie żywieniowe ludzi zdrowych w spoczynku i podczas wysiłku	38
1.7.1. Dorośli. Główne składniki odżywcze – Laurence Genton, Wim G. van Gemert, Peter B. Soeters, <i>Urszula Skowrońska</i>	38
1.7.2. Dorośli. Mikroskładniki odżywcze – Alan Shenkin, <i>Urszula Skowrońska</i>	44
1.7.3. Dzieci i młodzież. Zapotrzebowanie na składniki odżywcze – Berthold Koletzko, <i>Urszula Skowrońska</i>	46

2. FIZJOLOGIA I BIOCHEMIA ŻYWIENIA

2.1. Łaknienie i jego kontrola – Michael M. Meguid, Alessandro Laviano, <i>Zbigniew Popiel</i>	57
2.2. Metabolizm energii – Klaas R. Westerterp, Annemie M. W. J. Schols, <i>Zbigniew Popiel</i>	60
2.3. Metabolizm węglowodanów – Luc Tappy, <i>Zbigniew Popiel</i>	66
2.4. Metabolizm tłuszczów – Yvon A. Carpentier, Luboš Sobotka, <i>Zbigniew Popiel</i>	71
2.5. Metabolizm białek i aminokwasów – Nicolaas E. P. Deutz, <i>Zbigniew Popiel</i>	77
2.6. Woda i elektrolity w zdrowiu i podczas choroby – Luboš Sobotka, Simon P. Allison, Zeno Stanga, <i>Zbigniew Popiel</i>	82
2.7. Funkcja fizjologiczna i stany niedoborowe pierwiastków śladowych – Alan Shenkin, <i>Zbigniew Popiel</i>	93
2.8. Funkcje fizjologiczne i stany niedoborów witamin – Alan Shenkin, <i>Zbigniew Popiel</i>	98
2.9. Głodzenie proste i stresowe – Karin Barendregt, Peter B. Soeters, Simon P. Allison, Luboš Sobotka, <i>Teresa Korta</i>	106
2.10. Uraz i posocznica	113
2.10.1. Odpowiedź neurohormonalna – Folke Hammarqvist, Jan Wernerman, Simon P. Allison, <i>Teresa Korta</i>	113
2.10.2. Główne cytokiny i ich działanie w wypadku urazu i posocznicy – Robert F. Grimble, <i>Teresa Korta</i>	117

2.10.3. Odpowiedź metaboliczna na uraz i posocznicę – Luboš Sobotka, Peter B. Soeters, <i>Teresa Korta</i>	123
2.11. Odpowiedź metaboliczna na niedotlenienie – Eric Fontaine, Xavier Leverve, <i>Teresa Korta</i>	128
3. ORGANIZACJA I ASPEKTY PRAWNE	
3.1. Organizacja leczenia żywieniowego – Simon P. Allison, Zeno Stanga, <i>Teresa Korta</i>	135
3.2. Aspekty etyczne i prawne – Simon P. Allison, <i>Teresa Korta</i>	139
4. SUBSTRATY STOSOWANE W ŻYWIENIU POZAJELITOWYM I DOJELITOWYM	
4.1. Źródła energii – Yvon A. Carpentier, <i>Stanisław Klęk</i>	149
4.2. Węglowodany – Yvon A. Carpentier, <i>Stanisław Klęk</i>	151
4.3. Tłuszcze – Yvon A. Carpentier, <i>Stanisław Klęk</i>	153
4.4. Białka i aminokwasy – Peter Fürst, <i>Stanisław Klęk</i>	157
4.5. Woda i elektrolity w czasie leczenia żywieniowego – Luboš Sobotka, Simon P. Allison, Zeno Stanga, <i>Stanisław Klęk</i>	164
4.6. Pierwiastki śladowe i witaminy w żywieniu pozajelitowym i dojelitowym – Alan Shenkin, <i>Stanisław Klęk</i>	168
4.6.1. Pierwiastki śladowe w żywieniu pozajelitowym i dojelitowym	171
4.6.2. Witaminy w żywieniu pozajelitowym i dojelitowym	174
4.7. Włókna pokarmowe i krótkołańcuchowe kwasy tłuszczowe – Rémy Meier, <i>Stanisław Klęk</i>	176
4.8. Immunożywienie	180
4.8.1. Składniki odżywcze wpływające na odporność – mechanizmy działania i skutki – Robert F. Grimble, <i>Stanisław Klęk</i>	180
4.8.2. Składniki odżywcze wpływające na układ odpornościowy – dane kli- niczne i eksperymentalne – Yves M. Dupertuis, Comasia A. Raguso, Claude Pichard, <i>Stanisław Klęk</i>	186
4.9. Rola czynników przeciwtleniających w leczeniu żywieniowym – Peter Fürst, <i>Stanisław Klęk</i>	192
4.10. Substraty specjalne w żywieniu pozajelitowym – Peter Fürst, <i>Stanisław Klęk</i>	196
5. ŻYWIENIE DROGĄ PRZEWODU POKARMOWEGO	
5.1. Wskazania i przeciwwskazania do żywienia drogą przewodu pokarmowe- go – Pat Howard, <i>Jacek Sobocki</i>	201
5.2. Metody podawania żywienia do przewodu pokarmowego	204
5.2.1. Pokarmy do popijania – Ernő Dardai, <i>Jacek Sobocki</i>	204
5.2.2. Dostęp przez nos – Ernő Dardai, <i>Jacek Sobocki</i>	204
5.2.3. Dostęp endoskopowy (PEG i PEJ) – Rémy Meier, <i>Jacek Sobocki</i>	207
5.2.4. Dostęp chirurgiczny – gastrostomia, mikrojejunostomia igłowa – Rémy Meier, László Harsányi, <i>Jacek Sobocki</i>	211
5.3. Podawanie żywienia dojelitowego przez zgłębnik – J. Pat Howard, <i>Jacek Sobocki</i>	214
5.4. Sprzęt stosowany w żywieniu dojelitowym – J. Pat Howard, <i>Jacek Sobocki</i>	215

5.5. Diety stosowane w żywieniu dojelitowym	217
5.5.1. Diety domowe – Cora F. Jonkers-Schuitema, <i>Jacek Sobocki</i>	217
5.6. Diety przemysłowe – Zdeněk Zadák, Luiza Kent-Smith, <i>Jacek Sobocki</i>	220
5.6.1. Diety polimeryczne	220
5.6.2. Diety oligomeryczne i monomeryczne	223
5.6.3. Diety specjalne (dostosowane do choroby)	224
5.6.4. Diety modułowe	226
5.7. Powikłania żywienia drogą przewodu pokarmowego – György Bodoky, Luiza Kent-Smith, <i>Jacek Sobocki</i>	227
6. ŻYWIENIE POZAJELITOWE	
6.1. Sposoby podawania żywienia pozajelitowego	233
6.1.1. Żywienie pozajelitowe obwodowe (ŻPO) – Marek Pertkiewicz, Stanley J. Dudrick, <i>Jacek Sobocki</i>	233
6.1.2. Żywienie pozajelitowe drogą żył centralnych – Marek Pertkiewicz, Stanley J. Dudrick, <i>Jacek Sobocki</i>	237
6.1.3. Powikłania związane z zakładaniem cewników centralnych i opieką nad nimi – Marek Pertkiewicz, Antonio Sitges-Serra, Stanley J. Dudrick, <i>Jacek Sobocki</i>	246
6.2. Systemy żywienia pozajelitowego	252
6.2.1. Różne systemy żywienia pozajelitowego (AIO vs MB) – Marek Pertkiewicz, Stanley J. Dudrick, <i>Maria Ciszewska-Jędrasik</i> ..	252
6.2.2. Skład mieszanin odżywczych i programy żywienia pozajelitowego – Marek Pertkiewicz, Bruno Szczygieł, Luboś Sobotka, Stanley J. Dudrick, <i>Maria Ciszewska-Jędrasik</i>	255
6.3. Mieszaniny przeznaczone do żywienia pozajelitowego	261
6.3.1. Sporządzanie mieszanin przeznaczonych do żywienia pozajelitowego – Michael I. Barnett, Marek Pertkiewicz, Allan G. Cosslett, Stefan Mühlebach, Stanley J. Dudrick, <i>Maria Ciszewska-Jędrasik</i> ..	261
6.3.2. Stabilność mieszanin przeznaczonych do żywienia pozajelitowego – Marek Pertkiewicz, Allan G. Cosslett, Stefan Mühlebach, Stanley J. Dudrick, <i>Maria Ciszewska-Jędrasik</i>	266
6.4. Leki a mieszaniny odżywcze – Stefan Mühlebach, <i>Maria Ciszewska-Jędrasik</i>	270
6.5. Powikłania metaboliczne żywienia pozajelitowego – Luboś Sobotka, Maria E. Camilo, <i>Monika Brzezińska</i>	276
7. MONITOROWANIE LECZENIA ŻYWIENIOWEGO	
7.1. Monitorowanie kliniczne – Simon P. Allison, <i>Monika Brzezińska</i>	283
7.2. Niektóre pomiary laboratoryjne dotyczące odpowiedzi na leczenie żywie- niowe – Luc Cynober, <i>Monika Brzezińska</i>	285
7.3. Zespół ponownego odżywienia (refeeding syndrome, szok pokarmowy) – Luboś Sobotka, <i>Monika Brzezińska</i>	290
8. LECZENIE ŻYWIENIOWE W RÓŻNYCH SYTUACJACH KLINICZNYCH	
8.1. Leczenie żywieniowe w stanie ciężkiego niedożywienia – Luboś Sobotka, <i>Monika Brzezińska</i>	293
8.2. Żywienie w okresie okołoperacyjnym – Olle Ljungqvist, Ernő Dardai, Simon P. Allison, <i>Monika Brzezińska</i>	296

8.3. Leczenie żywieniowe ciężko chorych i pacjentów z posocznicą – Luboš Sobotka, Peter B. Soeters, Comasia A. Raguso, Philippe Jolliet, Claude Pichard, <i>Monika Brzezińska</i>	303
8.4. Leczenie żywieniowe po urazie – Laurence Genton, Jacques A. Romand, Claude Pichard, <i>Marek Kunecki</i>	308
8.5. Leczenie żywieniowe w chorobach zapalnych jelit – Herbert Lochs, <i>Marek Kunecki</i>	314
8.6. Leczenie żywieniowe w chorobach wątroby – Mathias Plauth, <i>Marek Kunecki</i>	321
8.7. Leczenie żywieniowe w chorobach nerek – Wilfred Druml, <i>Marek Kunecki</i>	326
8.8. Leczenie żywieniowe w ostrym i przewlekłym zapaleniu trzustki – Rémy Meier, Luboš Sobotka, <i>Marek Kunecki</i>	334
8.9. Leczenie żywieniowe w wypadku przetoki przewodu pokarmowego – Bruno Szczygieł, Marek Pertkiewicz, Ton Naber, Stanley J. Dudrick, <i>Marek Kunecki</i>	343
8.10. Leczenie żywieniowe po rozległym wycięciu jelita (zespół krótkiego jelita) – Bruno Szczygieł, Cora F. Jonkers-Schuitema, Ton Naber, <i>Marek Kunecki</i>	346
8.11. Leczenie żywieniowe chorych na cukrzycę – Ernő Dardai, Simon P. Allison, <i>Marek Kunecki</i>	358
8.12. Żywnienie osób w wieku podeszłym – Zeno Stanga, Simon P. Allison, Maurits Vandewoude, <i>Monika Brzezińska</i>	365
8.13. Leczenie żywieniowe chorych oparzonych – Mette M. Berger, László Harsányi, René L. Chioloro, <i>Tomasz Orawczyk</i>	386
8.14. Leczenie żywieniowe w chorobach nowotworowych – Federico Bozzetti, Maarten F. von Meyenfeldt, <i>Tomasz Orawczyk</i>	395
8.15. Zespół wyniszczenia – rola środków antykachektycznych – Federico Bozzetti, <i>Tomasz Orawczyk</i>	406
8.16. Choroba popromienna jelit – Federico Bozzetti, <i>Tomasz Orawczyk</i>	408
8.17. Żywnienie w AIDS – Cora F. Jonkers-Schuitema, Hans P. Sauerwein, <i>Tomasz Orawczyk</i>	411
8.18. Żywnienie w chorobach układu krążenia i układu oddechowego – Ernő Dardai, <i>Tomasz Orawczyk</i>	417
8.19. Terapia żywieniowa w schorzeniach neurologicznych – Cora F. Jonkers-Schuitema, Maria E. Camilo, <i>Tomasz Orawczyk</i>	420
8.20. Leczenie żywieniowe kobiet w ciąży – Marek Pertkiewicz, Jan Mańák, Stanley J. Dudrick, <i>Małgorzata Łyszkowska</i>	426
8.21. Leczenie żywieniowe w neonatologii – John W. L. Puntis, <i>Małgorzata Łyszkowska</i>	429
8.22. Leczenie żywieniowe dzieci i młodzieży – Olivier Goulet, Berthold Koletzko, <i>Małgorzata Łyszkowska</i>	444
8.23. Sztuczne żywienie w warunkach domowych – Marek Pertkiewicz, Ton Naber, Stanley J. Dudrick, <i>Małgorzata Łyszkowska</i>	467
Skorowidz	473